

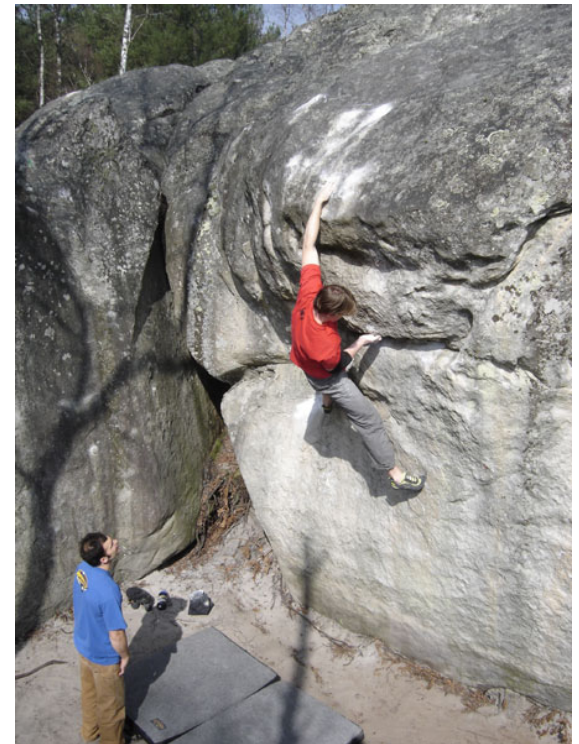
Kineziološki fakultet Sveučilišta u Splitu

Kolegij

Sportsko penjanje

Dražen Čular, prof. –PREDAVAČ

TEMA : POVIJEST SPORTSKOG PENJANJA

Sportsko penjanje

POVIJEST SPORTSKOG PENJANJA

2. Poglavlje: POVIJEST SPORTSKOG PENJANJA	23
Prva natjecanja.....	24
Ustroj u svijetu i Hrvatskoj.....	25
Pitanja za ponavljanje.....	28

PRVA NATJECANJA

- Sportsko penjanje kao oblik natjecateljskog penjanja razvilo se u nizu zemalja kao prirodan razvoj dugo prisutnog penjanja u suhoj stijeni (alpinizam). Neformalna natjecanja, premda mala i rijetka, oduvijek su bila sastavni dio planinarenja i penjanja. Prvi pokušaji organiziranja natjecanja u penjanju u suhoj stijeni sežu više od 60 godina u prošlost. Usprkos tome tek 80-tih godina niz nacionalnih saveza počinje formulirati pravila i organizirati natjecanja za više od 50 sudionika. U počecima su se mnoga natjecanja odvijala na prirodnim stijenama. Zbog zaštite prirode, ovaj pristup je brzo napušten i danas se sva

PRVA NATJECANJA

- međunarodna natjecanja odvijaju na za tu svrhu specijalno konstruiranim umjetnim stijenama, koje pokušavaju oponašati vapnenačke litice na kojima je sport i nastao.
- Godine **1985.** u **Bardonekiji** održano je prvo natjecanje u sportskom penjanju.
- Prvu godišnju seriju natjecanja za **Svjetski kup** organizirao je CEC
- **1989.** godine (**Leeds, Velika Britanija**).
- **Svjetsko prvenstvo** organizirano je prvi put **1991.** godine (**Frankfurt**), a sljedeće godine organizirana su i kontinentalna prvenstva, kao i prvenstvo u mlađoj kategoriji.

Povijest i ustroj u svijetu

- Godine 1987. **UIAA** (Union Internationale de Associations d'Alpinisme), organizacija koja upravlja svim oblicima planinarenja i penjanja u stijenama, osnovala je specijaliziranu komisiju **CEC** (Commission de l'Escalade de Competition), sa zadatkom da upravlja i razvija novonastalo sportsko penjanje.
- Godine 1997. **UIAA** osniva **ICCC** (International Council for Competition Climbing).

Povijest i ustroj u svijetu

- **27. siječnja 2007. u Frankfurtu osnovana je IFSC (International Federation of Sport Climbing)** kojoj je cilj razvoj i unapređivanje sportskog penjanja u svijetu.
- 28. Travnja , 2007, AGFIS priznaje IFSC kao novog člana
- Tjedan kasnije WGA uvrštava sportsko penjanje u program Svjetskih igara 2009 (Kaoshiung World Games)
10 prosinaca 2007, IOC odaje priznanje novoosnovanoj federaciji (IFSC) primanjem u olimpijski pokret
- Trenutno se sportsko penjanje prakticira u 5 zemalja na 5 kontinenata

Povijest i ustroj u R. Hrvatskoj

- Organizacija koja upravlja svim oblicima planinarenja i penjanja u stijenama je Hrvatski planinarski savez – (**HPS**). U sklopu kojeg je ustrojena Komisija za sportsko penjanje
- Izvršni odbor Komisije za sportsko penjanje (**KSP**) je vrhovno izvršno tijelo koje upravlja sportskim penjanjem u R. Hrvatskoj
- HPS prvi je hrvatski sportski savez priznat u svijetu – Budimpešta 1991.

Povijest i ustroj u R. Hrvatskoj

- **1985. godina** U listopadu 1985. godine, na Kleku, po prvi put se sastaju slobodni penjači iz Hrvatske i Slovenije. Tada je Metod Škarja prikazao dijapozitive s natjecanja u Bardonechiji, što je potaklo splitske penjače iz AO HPD "Mosor" da organiziraju natjecanje u sportskom penjanju po uzoru na natjecanje u Italiji.
- **1986. godina** Natjecanje Marjan '86. održano je od 4.-6. travnja 1986. godine na južnoj stijeni Marjana, a okupilo je 30 natjecatelja, među kojima su bili natjecatelji iz Austrije, Njemačke, Italije i Slovenije. To je bilo četvrto održano natjecanje u svijetu do tada.

Povijest i ustroj u R. Hrvatskoj

- **1987. godina** U travnju, po drugi puta se organiziralo natjecanje na Marjanu, a organizaciju natjecanja je, kao i godinu prije, vodio Ivica Piljić.
- U svibnju Riječani organiziraju natjecanje u Veloj Dragi na Učki, pod vodstvom Vlade Paušića.
- U rujnu Ivica Piljić, član AO HPD "Mosor", predstavlja Hrvatski Planinarski Savez na osnivačkom sastanku CEC UIAA i daje značajan doprinos stvaranju UIAA pravila. Uskoro je izabran i za delegata u CEC UIAA, a '88. je izabran za UIAA suca.
- U listopadu, pod vodstvom Borisa Čujića, Zagrepčani organiziraju natjecanje na stijeni Podruskog Gubeca pokraj Varaždina.
- U studenome, na prvom eksperimentalnom svjetskom prvenstvu u Grenoblu nastupio je i hrvatski predstavnik Ivica Matković, tada član AO HPD "Mosor", te osvojio 72 mjesto u konkurenciji od 120 natjecatelja.
- **1989. godina** U veljači se održalo natjecanje Art Rock '89. u maloj dvorani Doma sportova, što je uvrstilo Zagreb u jedan od pet gradova u svijetu u kojima se održalo natjecanje u dvorani

Povijest i ustroj u R. Hrvatskoj

- Trenutno u R. Hrvatskoj djeluje 20 –ak sportsko-penjačkih klubova ili sportskopenjačkih odsjeka pri planinarskim društvima
- Centar penjanja u R. Hrvatskoj je u Splitu gdje egzistira najveći broj klubova (čak 5 SPO HPD Mosor, SPO PK Split, SPK Marulianus, SPK Lapis i SPK CAF

Pitanja za ponavljanje

- Kako se zove tijelo koje vodi i upravlja svim oblicima planinarenja i penjanja u stijenama u svijetu?
- Kako se zove federacija koja upravlja svjetskim sportskim penjanjem?
- Kako se zove tijelo koje vodi i upravlja svim oblicima planinarenja i penjanja u stijenama u Hrvatskoj ?
- Kako se zove izvršno tijelo koje vodi i upravlja sportskim penjanjem u Hrvatskoj (pun naziv)?